

Azərbaycan-Qazaxıstan: iqtisadi əməkdaşlıq bütün sahələri əhatə edir

Azərbaycan və Qazaxıstan arasında bir çox sahəni əhatə edən münasibətlərin dinamik inkişafı məmnunluq doğurur. İki qardaş ölkənin prezidentlərinin həm Azərbaycanda, həm də Qazaxıstanda mütəmadi görüşləri bu əlaqələrin iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində də əməkdaşlıq və tərəfdaşlığın inkişafına yeni təkan verir.

Prezident İlham Əliyev bu günlərdə ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Qazaxıstan Respublikasının Baş naziri Oljas Bektenovu qəbul edərkən həmin mövzuya da toxunulub. Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin ötən il Azərbaycanda keçirilən COP29-da iştirakının ölkəmizlə həmrəyliyi bir daha nümayiş etdirdiyi, həmçinin konfransın uğurla yekunlaşmasına öz töhfəsini verdiyi qeyd olunub. Belə ki, COP29-da bir sıra vacib məsələlər razılaşdırılmış, ölkələrimizi daha da yaxınlaşdıracaq layihələr formalaşdırılmışdır. O cümlədən Azərbaycanın, Qazaxıstanın və Özbəkistanın dövlət başçıları "Azərbaycan Respublikası, Qazaxıstan Respublikası və Özbəkistan Respublikası hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş" imzalamışlar.

Azərbaycan və Qazaxıstan sosial-iqtisadi inkişaf sahəsində yaxşı göstəricilər nümayiş etdirən qardaş ölkələr kimi beynəlxalq arenada, bölgədə və daha geniş regionda vacib rola malikdirlər. Qazaxıstan və Azərbaycan hökumətləri hər iki ölkənin prezidentləri arasında əldə olunmuş razılaşmaların həyata keçirilməsi üçün səy göstərirlər. Bu xüsusda dövlət başçıların tapşırıqlarına uyğun olaraq, Trans-Xəzər multimodal nəqliyyat marşrutunun inkişafı üzrə fəal iş aparılır. Həmin marşrutla yük axınının ötən il 60 faiz artdığı da bunu təsdiqləyir.

Son üç ildə ölkələrimiz arasında illik ticarət dövriyyəsi təxminən 3 dəfə artıb, nəqliyyat dəhlizləri üzrə yüklərin, o cümlədən tranzit yüklərin daşınmasında artım davam edib. Azərbaycanda və Qazaxıstanda yaradılmış birgə investisiya



fondu vasitəsilə investisiya layihələrinə dəstək verilir, neft-qaz sahəsində birgə layihələr həyata keçirilir. O cümlədən Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac boru kəmərinə Qazaxıstan nefti də vurulur. Daşınma həcminin artırılmasının perspektivləri də mövcuddur. Qazaxıstan həmçinin işğaldan azad olunmuş ərazilərimizin bərpasına töhfə verərək Füzuli şəhərində Kurmanqazi adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzini inşa edib.

Baş nazir Əli Əsədovun qazaxıstanlı həmkarı ilə təkbətək danışıqlarında və hər iki ölkənin nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə görüşdə də Azərbaycan və Qazaxıstan arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın daha da möhkəmləndirilməsi və genişləndirilməsinə qarşılıqlı sadiqlik təsdiqlənib. Azərbaycan-Qazaxıstan strateji tərəfdaşlığının hərtərəfli inkişaf etdiyi vurğulanıb. Azərbaycan Qazaxıstanla strateji tərəfdaşlığın hərtərəfli inkişafına xüsusi əhəmiyyət verir. 165 sənəddən ibarət çox geniş müqavilə-hüquq bazasında öz əksini tapmış ikitərəfli əməkdaşlığın möhkəm bünövrəsi var. İqtisadi-ticarəti əməkdaşlıq yüksək səviyyədədir. Ötən ilin yekunlarına görə, qarşılıqlı ticarətin həcmi təqribən 500 milyon dollar təşkil edib. Eyni zamanda iki ölkə

nin iqtisadi inkişaf səviyyəsi və potensialı nəzərə alınaraq qarşılıqlı ticarətin həcmi artırılması üçün birgə səylər göstərilir. Hökumət başçıları bu xüsusda əməkdaşlığın inkişafına dair 2022-2026-cı illər üçün kompleks proqramın icrasının vacibliyini qeyd ediblər.

Qarşılıqlı faydalı layihələrə investisiyaların dəstəklənməsi üçün birgə investisiya fondunun yaradılması da məmnunluq doğurur. Eləcə də kənd təsərrüfatı məhsullarının çeşidinin genişləndirilməsi və qarşılıqlı tədarük həcmi artırılması məsələləri diqqət mərkəzindədir.

Prioritet istiqamətlərdən biri də nəqliyyat və logistika əlaqələrinin inkişafıdır. Belə ki, iki ölkə arasında 2024-cü ilin sonuna 21 faiz təşkil edən tranzit yükləşmələrinin həcmi artırılması müəhd olunur. Dəmir yolu ilə tranzit daşımaları 33 faiz artıb.

Sözgedən görüşdə tərəflər hökumətlərin Orta dəhlizin inkişafı ilə bağlı dövlət başçıların tapşırıqlarını yerinə yetirməsini təmin etmək üçün qarşılıqlı öhdəliklərini təsdiqləyiblər. Qazaxıstan tərəfinə beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin ölkə ərazisindən keçən bütün əlaqələrin təkmilləşdirilməsi istiqamətində Azərbaycan tərəfindən görülən işlər ba-

rədə məlumat verilib. Bu kontekstdə Orta dəhlizin genişlənməsinə mühüm töhfə verə biləcək Zəngəzur dəhlizinin işə salınmasının vacibliyi vurğulanıb.

Azərbaycan-Qazaxıstan iqtisadi əməkdaşlığı getdikcə daha çox sahəni əhatə edir. O cümlədən gəmiqayırma sektorunda yaxşı perspektivlər var. Azərbaycan artıq öz gəmiqayırma imkanlarını Qazaxıstanla təklif etməyə hazırıdır. Tərəflər eləcə də Avropa ilə Asiya arasında rəqəmsal telekommunikasiya dəhlizinin yaradılması üçün nəzərdə tutulmuş "Rəqəmsal İpək Yolu" strateji kommunikasiya layihəsinin ardıcıl təşviqi üzrə birgə səylər göstərirlər. Qazaxıstan həmçinin Azərbaycan Prezidentinin Xəzər dənizinin dayazlaşmasının səbəblərini müəyyən etmək və dayandırmaq üçün tədbirlərin müəyyən olunması üzrə ekspert qrupunun yaradılması təşəbbüsünü dəstəkləyir.

Qazaxıstanın Baş nazirinin səfəri çərçivəsində bir neçə sənəd imzalanıb. Bunlardan biri də Xəzər dənizinin dibi ilə fiber-optik rabitə xətlərinin çəkilməsi haqqında sazişin təsdiqinə dair sənəddir.

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*